

Puzzelrubriek bij Mijn weekblad

De geboorte van kalief Abdallah al-Mamoen

Er heerste vreugde bij velen toen Haroen al-Rasjied, de vijfde kalief uit het Huis der Abasieden, zijn overleden broer opvolgde, want kalief al-Hadi was niet zo geliefd geweest. Nu was Haroen tot kalief benoemd en was zijn echtgenote Sett Zobeïda de machtigste vrouw in de harem geworden. Haar naam betekende “boterklontje”. Ze was een nicht van hem en dus van edele afkomst. Zobeïda had een sterk, maar jaloers karakter. Ze was de moeder van de kroonprins, want kort geleden was haar zoontje Mohammed al-Amin geboren. Maar op de dag van zijn feestelijke bestijging van de troon kreeg de jonge kalief bericht dat ook een van de keukenmeiden, Maharil genaamd, hem een zoon had geschonken. Toen viel er een schaduw over de vreugde van Sett Zobeïda, want dit was haar eigen schuld. Daar zat een vreemde geschiedenis aan vast, zoals staat opgetekend in de oude kronieken.

Op zekere dag had koningin Zobeïda gewed met haar echtgenoot, die toen nog geen kalief was, dat ze hem een raadsel zou kunnen opgeven waarvan hij de oplossing niet zou kunnen vinden. Ze was er zo van overtuigd dat ze die weddenschap zou winnen dat ze hem uitdaagde met de woorden: “Als je mijn raadsel kunt oplossen, zal ik doen wat je zegt. Het kan me niet schelen wat je me opdraagt”.

Ze gaf hem haar raadsel op. De kalief moest lang nadenken, liep even de kamer uit om een van zijn

geleerden te raadplegen en keerde toen terug met het antwoord. Sett Zobeïda had de weddenschap dus verloren. Om haar te straffen besloot Haroen dat ze de hele nacht naakt door de tuinen van het paleis moest gaan wandelen. Hevig had ze geprotesteerd. Zoiets kon hij haar toch niet aandoen? Maar Haroen al-Rasjied had een wat vreemd gevoel voor humor en hij bleef bij zijn eis. Vernederd en verkleumd, tandenklapperend en tandenknarsend, zwierf de mooiste vrouw van zijn harem een hele nacht door de tuinen.

Maar de volgende avond speelden ze het raadselspel opnieuw en ditmaal slaagde de koningin erin een raadsel op te geven waarop noch de kalief, noch een van zijn vele geleerden het antwoord wist. Na deze overwinning zou haar echtgenoot moeten doen wat zij van hem eiste. Lang dacht ze na en omdat ze wist hoezeer hij was gesteld op het gezelschap van aantrekkelijke vrouwen, beval ze hem de nacht te gaan doorbrengen in de armen van de lelijkste en de smerigste van de keukenlavinnen. Dat was slavin Maharil en die keukenmeid schonk hem een zoon. En zo geschiedde het dat prins Abdallah al-Mamoen werd geboren als de tweede zoon van de beroemde kalief Haroen al-Rasjied, de emir der gelovigen en de held van vele verhalen uit *Duizend en Een Nacht*. De raadsels die Zobeïda haar echtgenoot had opgegeven, werden in opdracht van de kalief bijgeschreven in de boeken en zouden de geleerden nog vele eeuwen vermaken en bezighouden.

En dit was haar raadsel: Men zegt dat Kretenzers altijd liegen. Als je dus iemand vraagt of hij een Kretenzer is zal hij “nee” zeggen als hij wel een Kretenzer is (omdat hij altijd liegt), maar hij zal ook “nee” zeggen als hij geen Kretenzer is (omdat hij gewoon de waarheid spreekt). Met welke eenvoudige vraag kun je wel de waarheid aan de weet komen?

De oplossing van de vorige puzzel: De boze droom van al-Hadi

Hij opende een willekeurige doos, nam de boon eruit en stopte die in zijn mond. Hij wees op de andere doos en zei: 'Daar zit de zwarte boon in. De mijne was wit.' De kalief moest daar wel mee instemmen, want anders zou in het bijzijn van alle hoogwaardigheidsbekleders zijn snode plan aan het licht zijn gekomen.